

Duurzaamheidsstrategie glastuinbouw is opmaat naar circulaire sector in 2040

Het Europese actieplan 'Farm-to-Fork' en het nationale programma 'Nederland Circulair' zetten in op een circulaire economie. De glastuinbouw beschikt ook over een brede duurzaamheidsstrategie naar 2040. Die strategie bevat naast technische opgaven rond water, energie en nutriënten ook sociale doelen. Daarnaast zijn meerdere teeltbedrijven al bezig met circulaire toepassingen van hun reststromen.

Vorige week was de Week van de Circulaire Economie. Een geschikt moment voor SIGN (Stichting Innovatie Glastuinbouw Nederland) om de genoemde duurzaamheidsstrategie onder de aandacht te brengen van een breed publiek.

Nieuwe kringlopen

Ondernemers in de glastuinbouw passen niet alleen slimme teelttechnieken toe voor het sluiten van kringlopen. Ze vervangen ook teelthulpstoffen van fossiele oorsprong zoals

meststoffen, verpakkingen en groeimiddelen. De inzet is om de kleine hoeveelheid restbiomassa, die na de teelt overblijft, te gebruiken in nieuwe kringlopen. Bijvoorbeeld voor aanvullende voedselproductie, voor de vermindering van de eigen energie- en materialenbehoefte (veenvervanging) en als biobased grondstoffen voor de bouwsector. Daarnaast wil de sector minder afhankelijk worden van buitenlandse grondstoffen.

Sociale doelen

De glastuinbouw levert toegevoegde waarde aan zijn omgeving door circulaire processen te organiseren en daarbij aan te sluiten op regionale opgaven door bijvoorbeeld regionale biomassa naast de kas te composteren, de warmte en CO₂ te benutten voor de teelt en de rest van de biomassa te gebruiken als bodemverbeteraar. Zo is de glastuinbouw in 2050 circulair én slim verbonden met andere sectoren.

Met biobased bouwen voor de eigen medewerkers draagt de

tuinbouw bij aan sociale doelen zoals betaalbare huisvesting. Een voorbeeldwoning van 75% paprikaresten was te zien op de Floriade Wereldexpo 2022 in Almere.

Praktijkvoorbeelden

Een groeiende groep ondernemers in de glastuinbouw werkt aan een circulaire bedrijfsvoering middels het opwaarderen van reststromen uit de teelt tot grondstoffen voor bijvoorbeeld papier, textiel of bouw materiaal. Een ontwikkeling die wordt gestimuleerd door SIGN, de regionale Greenports en Platform Tuinbouw Reststromen. Door circulair denken en doen ontstaan nieuwe productieketens en kringlopen.

Enkele voorbeelden van circulair ondernemen staan beschreven op de publieke website van Glastuinbouw Nederland. Daar geven telers ook antwoord op de vraag waarom ze energie steken in een circulaire aanpak.

Wouter Duijvesteyn van

■ Veel sierteeltbedrijven hebben een dagelijkse hoeveelheid restmateriaal. (FOTO: MICHEL HEERKENS)

Beyond Chrysant: "Wij hebben dagelijks gewasresten beschikbaar. Wellicht dat onze hoezen, dozen of visitekaartjes op termijn worden gemaakt uit eigen teelafval. Afval moet geen kostenpost meer zijn, maar wat opleveren."

Marko Penning van Penning Freesia: "We hebben op ons bedrijf jaarrond gewasafval. Onze ambitie is om al ons organische

restmateriaal te hergebruiken. Ik denk dat het realistisch is om dat in de komende twee tot drie jaar te realiseren." Jaap Moerman van Moerman Liliem: "Onze drijfveer is tweeledig: natuurlijk zit er een economische component aan, maar duurzaamheid is een belangrijk aspect binnen ons bedrijf. Door serieus werk te maken van circulair denken en

doen wordt ons bedrijf nog wat duurzamer."

Jeffrey Ammerlaan van Ammerlaan-Sosef: "Het is leuk om te besparen op afvalkosten, maar het geeft veel meer voldoening als een andere ondernemer wat kan met jouw reststromen. Als daar uiteindelijk een verdienmodel uitrolt, dan is dat uiteraard een welkom resultaat."

Start aanleg warmtenet Polanen

Op woensdag 8 februari is een warmteleiding van maar liefst 492 meter succesvol ingetrokken onder de kassen naar de aardwarmtelocatie van Polanen aan de Madeweg. De warmteleiding is het eerste deel van het warmtenet in Polanen. Om dit moment te markeren plaatsten wethouder Varekamp en directeur Van Soerland (Warmte Netwerk Westland), een symbolische sticker op de leiding voordat deze werd ingetrokken onder de kassen door.

De boring onder de kassen en het intrekken van de warmteleidingen is in meerdere opzichten een bijzonder moment. Allereerst is het technisch gezien precisiewerk. Daarnaast is het een mijlpaal voor de telers van de warmte-coöperatie Polanen en voor Warmte Netwerk Westland. Want met deze ondergrondse verbinding is de aanleg van het warmtenet officieel gestart. Het warmtenet in Polanen wordt straks aangesloten op de nog te realiseren aardwarmtebron aan de Madeweg.

"Aardwarmte als duurzame energiebron maakt het Westland flink duurzamer en daarom werkt de gemeente graag aan mee aan de aanleg van dit warmtenet. Op termijn onderzoeken we of ook woningen kunnen worden aangesloten.", aldus wethouder Varekamp van de gemeente Westland. Directeur Marco van

■ Wethouder Varekamp en directeur Van Soerland plakten een symbolische sticker op de leiding. (FOTO: PR)

Soerland: "Dankzij intensieve samenwerking met de gemeente Westland, de Europese subsidie vanuit Kansen voor West en de subsidies van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit voor de opwaardering van de warmtenetten zijn we in staat het Westland duurzamer te maken." Met het ondertekenen van een samenwerkingsconvenant benadrukken de gemeente Westland en Warmte Netwerk Westland de ontwikkeling van het warmtenet in Polanen en daarmee de verdere opschaling van de realisatie van Warmtesysteem Westland.

Dankzij dit warmtenet kan straks duurzame warmte worden geleverd aan zo'n 200 hectare aan kassen in Monster. Iedere aansluiting betekent minder verbruik van fossiele brandstoffen en een totale vermindering van de CO₂-uitstoot in het Westland. Binnen enkele jaren wordt het

warmtenet uiteindelijk zo'n 20 kilometer lang. De kwekers, verenigd in warmtecoöperatie Polanen, zijn gesitueerd in een driehoek vanaf de Madeweg in Monster tot aan de Julianaweg in 's-Gravenzande en de grote Achterweg in Naaldwijk.

De boring onder de kassen is een horizontaal gestuurde boring (horizontaal directionaal drilling). De boring wordt hydraulisch aangestuurd en omvat een aantal stappen. De eerste fase van het boren is het uitvoeren van een pilotboring om de schacht te boren. Vervolgens wordt het boorgat vergroot met behulp van 'een ruimer'. Vloeistof op hoge druk verwijdert in deze fase losgekomen grond en verstuift het boorgat. Op het veld aan de zijde van het uittredepunt van de pilotboring aan de Van Ruyvenlaan is de in te trekken warmteleiding klaargelegd. De laatste stap is het intrekken van de warmteleiding van 492 meter lang.

Column

Teel zoals je leeft

Februari is een echte wintermaand, in deze periode lopen we weleens te snotteren of slaat de griep een keer toe. Na een paar dagen is het waarschijnlijk over, anders ga je een keer naar de huisarts. Hij of zij onderzoekt je, schrijft een recept uit of stuurt je door voor verder onderzoek. Als er iets bijzonders te melden is om het medicijn in te nemen of toe te passen, dan wordt het netjes uitgelegd en slikken of smeren we het middel. Helpt het medicijn niet dan krijgen we iets anders of sterkers voorgeschreven, of wordt de kuur verlengd. Het is de normaalste zaak van de wereld om een arts op zijn of haar woord te geloven. Als een dokter het uitschrijft dan is het veilig, want medicijnen komen pas na veel onderzoek op de markt.

Nu zal je misschien denken, waarom schrijft ze dit allemaal, waar is de link met

de tuinbouw? Logisch, maar weet je dat deze manier in de tuinbouw ook veel wordt toegepast! Als een gewas er helemaal top bijstaat dan loop je te genieten als je in de tuin loopt, net zoals in het dagelijkse leven. Maar als er een ziekte of plaag in het gewas heerst, dan wil je die zo snel mogelijk er uit hebben. Je wilt een zo goed mogelijk product oogsten. Tegenwoordig kan er veel met biologische of groene middelen, het ene zit in zakjes het andere strooi of spuit je. Maar als er geen goed biologisch middel op de markt is, dan zal je toch chemisch moeten ingrijpen, zoals een dokter met een kuur of antibiotica.

Soms krijg ik weleens het idee dat men denkt dat tuinders bestrijdingsmiddelen gebruiken voor het gemak. Echter alles wat je in Nederland kan kopen is zorgvuldig op de markt gekomen, is veilig

Sandra Huysman. (FOTO: PR)

en als je iets koopt dan staat dat ook netjes geregistreerd. Vergeet daarbij ook niet dat al die middelen veel geld kosten. Wat we willen is een mooi, gezond product oogsten en verkopen. Dus ook in de kas geldt: is het niet nodig dan doe je het niet, heel gewoon!

Sandra Huysman, bestuurder Glastuinbouw Westland

Uw partner in glastuinbouw en vastgoed

SANTEN GASILLE
MAKELAARS & ADVISEURS

Oude Liernmolenweg 3, 2678 MN De Lier
0174 - 511 300 • bedrijven@santen-gasille.nl
www.santen-gasillebedrijven.nl

Meldpunt misstanden Glastuinbouw

E: info@glastuinbouwwestland.nl, T: 06 10 35 83 91 (Jacco Vooijs)

Advertentieverkoop via West Media, tel. 0174 - 62 42 12 of advertentie.hhw@uitgeverijwestmedia.nl

Deze pagina valt onder redactionele verantwoordelijkheid van Glastuinbouw Westland.
www.glastuinbouwwestland.nl
info@glastuinbouwwestland.nl